

MRF 2022.208

Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 12. juli 2022, j.nr. 20/08310

Hjemvist Skive Kommunes dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 3 til retablering af direkte udløb fra Sæby Bæk i Grynderup Sø, da projektet var omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2, pkt. 10.f om regulering af vandløb, og miljøvurdering uanset senere afgørelse efter vandløbsloven skal udarbejdes på et så tidligt stadium som muligt i beslutningsprocessen.

I 2011 blev der gennemført et statsligt vådområdeprojekt for genopretning af Grynderup Sø, hvor en delstrækning af det offentlige vandløb Sæby blev omlagt fra at have direkte udløb til Grynderup Sø til at have et forløb gennem et mosaikområde i Område Syd for projektet for Grynderup Sø. Sæby Bæk er for en del af forløbet beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Efter gennemførelsen af vådområdeprojektet blev det konstateret, at vandet ved passage gennem Område Syd mødte fysiske barrierer, hvorved der blev skabt opstuvning opstrøms i Sæby Bæk. På den baggrund ansøgte Naturstyrelsen om at foretage ændring af tilstanden af Sæby Bæk ved at retablere forholdene med direkte udløb i Grynderup Sø. Skive Kommune meddelte herefter i juli 2020 dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 2, til at gennemføre en tilstandsændring af Sæby Bæk i overensstemmelse med det ansøgte. Afgørelsen blev påklaget af Danmarks Naturfredningsforening, hvor Skive Kommune under klagesagsbehandlingen oplyste, at afgørelse om projektet efter vandløbsloven ville blive truffet efterfølgende, og det var Skive Kommunes vurdering, at der ikke kunne træffes afgørelse om miljøvurdering, såfremt der ikke forelå endelig dispensation meddelt efter naturbeskyttelsesloven. Miljø- og Fødevarerklagenævnet (formanden) henviste

til, at det af Miljøstyrelsens vejledning nr. 40 af 2019 om naturbeskyttelseslovens § 3 fremgår, at der skal foreligge en miljøvurdering, forinden der meddeles dispensation i henhold til naturbeskyttelsesloven. Nævnet bemærkede, at vejledningen er i overensstemmelse med VVM-direktivets artikel 2, stk. 1, hvorefter et projekts indvirkninger på miljøet skal være vurderet, inden der meddeles tilladelse, samt at det følger af 2. betragtning i direktivets præambel, at indvirkningerne på miljøet skal tages i betragtning på et så tidligt stadium som muligt i alle tekniske planlægnings- og beslutningsprocesser, hvilket endvidere er understreget af EU-domstolen i sag C-201/02, præmis 42, 50 og 51. Nævnet lagde til grund, at det ansøgte projekt var omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2, pkt. 10.f om anlæg af vandveje, kanalbygning og regulering af vandløb. Miljø- og Fødevarerklagenævnet fandt, at afgørelsen i fravær af forudgående afgørelse om miljøvurdering led af en væsentlig retlig mangel, hvorfor afgørelsen blev ophævet og hjemvist til fornyet behandling, hvor kommunen skulle være opmærksom på, at efter habitatbekendtgørelsens § 10, stk. 1, nr. 1, kan der ikke dispenseres for et projekt, der kan beskadige yngle- og rasteområder for bilag IV-arter, som bl.a. omfatter strandtudse.

Kommentar: Afgørelsen vedrører et tilbagevendende problem, da bl.a. vandløbsregulering typisk kræver tilladelser og dispensationer efter flere forskellige love, hvor spørgsmålet er, hvornår skal screeningen ske. Dette problem tog EU-Domstolen ikke stilling til i sag C-201/02, Wells, men derimod i sag C-290/03, Barker, hvor EU-Domstolen ganske vist fastslog, at VVM-screening skal ske så tidligt som muligt, men samtidig fastslog, at hvis der i efterfølgende tilladelser til samme projekt tages stilling til forhold, som kan have væsentlig betydning for miljøet, skal der altid ske en ny VVM-screening. Så selv om det må tiltrædes, at der for vandløbsregulering af § 3-beskyttede vandløb skal ske VVM-screening forud for dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3, hvis denne dispensation meddeles først, vil der alligevel kunne være krav om VVM-screening forud for efterfølgende tilladelser efter vandløbsloven. Hertil kommer i øvrigt, at der efter habitatbekendtgørelsens § 10 kræves en vurdering for hver af de tilladelser, som meddeles, hvorfor der i ovennævnte sag kræves en vurdering efter habitatbekendtgørelsens § 10 i forbindelse med både § 3-dispensationen og tilladelsen efter vandløbsloven.

Ophævelse og hjemvisning af afgørelse om dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til genetablering af en strækning af Sæby Bæk i Skive Kommune

20/08310

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 1, jf. § 65, stk. 2, jf. § 78, stk. 1.[1]

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Skive Kommunes afgørelse af 6. juli 2020 om dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til genetablering af en strækning af Sæby Bæk således, at der kommer direkte udløb til Grynderup Sø på matr. nr. [A1] Bysted By, Nautrup m.fl. og hjemviser sagen til fornyet behandling i førsteinstansen.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet[2] og gebyrbekendtgørelsens § 2.[3] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 14. juli 2020 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af Danmarks Naturfredningsforening.

Klager har navnlig anført, at

- det ansøgte projekt i for høj grad tilgodeser snævre privatøkonomiske lodsejerinteresser,
- det ansøgte ikke er egnet til at sikre målopfyldelse for Sæby Bæk (god økologisk tilstand), og
- det ansøgte projekt vil medføre en markant negativ påvirkning af de tilstødende naturområder og det hertil knyttede fugleliv.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.3.

2. Sagens oplysninger

2.1 Ejendommen og området

Sæby Bæk er et offentligt vandløb med en længde på 1.486 m og bækken er opstrøms projektet udpeget som beskyttet i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3. Sæby Bæk har udløb i en lille sø i "Område Syd", som ligger umiddelbart syd for Grynderup Sø og er registreret som beskyttet sø og mose, jf. Danmarks Miljøportal.[4] Derudover der langs dele af vandløbet registreret beskyttet fersk eng.

Vandløbet har et kanaliseret forløb med ringe fysiske forhold og et gennemsnitligt fald på 0,2 promille. Sæby Bæk er den øverste del af det tidligere Vestre Landkanal, som blev nedlagt i forbindelse med etablering af Grynderup Sø i 2011 ved gennemførelse af et statsligt vådområdeprojekt. Vandløbet er målsat "god økologisk tilstand" i Vandområdeplan 2015-2021 for Vandområdedistrikt Jylland og Fyn. Vandløbets økologiske tilstand er "ukendt", jf. vandområdeplanen.

Sæby Bæk er omfattet af Regulativ for Vestre Landkanalsystemet vedtaget den 30. maj 1996, hvori vandløbets gældende dimensioner er fastlagt, Fællesregulativ for 109 offentlige vandløb i Skive Kommune vedtaget den 30. maj 2016 samt Tillægsregulativ til regulativer for de kommunale vandløb i Skive Kommune vedtaget december 2006.

Nærmeste Natura 2000-område ligger ca. 5 km nordøst for projektområdet, Natura 2000-område nr. 221 Risum Enge og Selde Vig. Området består af habitatområdet H221, som er specielt udpeget op grundlag af en væsentlig tilstedeværelse af strandvold med enårige planter, strandeng, surt overdrev og rigkær.

2.2 Den påklagede afgørelse

Skive Kommune har i afgørelse af 6. juli 2020 meddelt dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 1 til et projekt bestående af en genetablering af Sæby Bæk på strækningen st. 1.486 til ca. st. 2.036, således at bækken får et direkte udløb i Grynderup Sø. Derudover skal der etableres en kørevej på vandløbets højre side, en rørbro (kreaturovergang) i st. 2.017 samt et bygværk med kontraklap i st. 1.486 i forbindelse med en lille sø mod syd, som Sæby Bæk aktuelt har udløb i.

Projektet berører matr. nr. [A1] Bysted By, Nautrup, matr. nr. [A2] Sæby By, Sæby og matr. nr. [A3] og [A4] Holmgårde, Sæby, i Skive Kommune.

2.2.1 Ansøgning og begrundelse for det ansøgte

Det fremgår af afgørelsen, at Naturstyrelsen i ansøgning af 23. juni 2020 til det omhandlede reguleringsprojekt har oplyst, at formålet med den ansøgte regulering er at sikre, at de afvandingsmæssige forhold er tilfredsstillende uden for vådområdeprojektet Grynderup Sø, opstrøms Bysted Bro, som forudsat i den oprindelige tilladelse til vådområdeprojektet fra 2011.

Det ansøgte projekt er foranlediget af en klage fra en lodsejer over uønsket påvirkning fra det i 2011 etablerede vådområdeprojekt i Grynderup Sø, som har medført forringede afvandingsforhold uden for projektgrænsen, opstrøms Bysted Bro. I forbindelse med det oprindelige vådområdeprojekt blev en strækning af Sæby Bæk ned til Grynderup Sø sløjfet og omlagt igennem et lavvandet mosaikområde, der ligger syd for og i forlængelse af Grynderup Sø ("Område Syd").

Det har efter projektets udførelse vist sig, at vandet under passage igennem Område Syd møder fysiske barrierer, grøde og andre aflejringer, der forårsager opstuvning, hvilket har effekt længere oppe i vandløbet. En retablering af Sæby Bæk med direkte udløb i Grynderup Sø vil ifølge ansøger i videst mulige grad opfylde de beregningsmæssige forudsætninger, der er lagt til grund for det oprindelige vådområdeprojekt.

Det fremgår af notat af 23. juni 2020 udarbejdet af ansøgers rådgiver, at det i projektaftalen med lodsejerne, vedrørende det i 2011 udførte vådområdeprojekt, er beskrevet, at vandstanden i Sæby Bæk ved Bysted Bro skal ligge i kote 1,06 DNN (0,99 m DVR90) under en sommermiddel-hændelse. Det er på den baggrund ansøgers opfattelse, at dette er vandstandsforholdene, som lodsejere opstrøms Bysted Bro har krav på. Det fremgår videre, at der i 2012 er opsat en målestation opstrøms Bysted Bro til at monitorere vandstandsforholdene. I perioden 2012-2019 er der registreret en sommermiddelvandstand i kote 1,14 m DVR90, hvilket er ca. 14 cm højere end angivet i lodsejeraftalen.

Projektet indebærer, at Sæby Bæk genetableres til tidligere regulativmæssig stand på en 550 m lang strækning med en bundbredde på 1 m og et anlæg 1:1 i brinkerne. Langs sydsiden af den genetablerede strækning etableres en 3,5 m bred kørevold med henblik på færdsel i forbindelse med vedligeholdelse af vandløbet. Volden etableres med materiale fra opgravning af Sæby Bæk. Der etableres en kreaturovergang i form af en rørbro nær udløbet til Grynderup Sø. Det nuværende udløb af Sæby Bæk til en lille sø i Område Syd erstattes af en klapsluse, således at vandstanden i den lille sø så vidt muligt opretholdes. Kontraklappen etableres ved anlæggelse af et ca. 6 m langt betonrør (Ø 80 cm indvendigt) under kørevejen med kontraklap monteret for enden af røret tættest på søen.

Ansøger har vurderet, at der med retablering af Sæby Bæk med direkte udløb til Grynderup Sø vil ske en væsentlig reduktion af vandstandsforholdene ved Bysted Bro. Med projektet reduceres sommermiddelvandstanden ved Bysted Bro fra 1,12 m til 1,02 DVR90. Vintermiddelvandstanden reduceres det samme sted fra 1,28 til 1,20 DVR90.

I Område Syd, herunder den lille sø, reduceres vandtilførslen markant. Særligt i juni og juli er der risiko for udtørring af den lille sø, idet fordampningen overstiger tilførslen.

2.2.2 Skive Kommunes besigtigelser og beskrivelser af områdets naturtilstand

Skive Kommune har i den påklagede afgørelse oplyst, at reguleringsprojektet ønskes foretaget på arealer med eng, sø og mose, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og opstrøms projektområdet er Sæby Bæk udpeget som beskyttet vandløb, hvorfor projektet kræver en dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 2.

Projektet vil efter kommunens vurdering medføre en lavere vandstand i Sæby Bæk ved Bysted Bro. Vandtilførslen til den lille sø og det bagvedliggende sumpområde reduceres markant. Der vil være risiko for sommerudtørring i søen, ligesom den mindre vandgennemstrømning øger

risikoen for tilgroning. Vandstandsforholdene i sumpområdet nedstrøms den lille sø er overvejende bestemt af de stuvende vandstandsforhold fra Grynderup Sø, hvorfor kommunen har vurderet, at forholdene her vil være uændrede.

Skive Kommune har i den påklagede afgørelse bemærket, at naturbeskyttelsesloven bl.a. har til formål at bevare naturtyperne som levested for dyr og planter, at forbedre, genoprette og tilvejebringe områder af betydning for vilde dyr og planter, for landskabelige interesser og give folk mulighed for at færdes i naturen.

Videre har Skive Kommune bemærket, at Sæby Bæk genetableres igennem beskyttet eng og mose, hvilke arealer er besigtiget i 2019. Kommunen har i den forbindelse beskrevet engen som en kultureng med græsning/høslæt. Den er meget kulturpåvirket i den vestlige del med en fugtighedsgradient fra vest mod øst, hvor det er fugtigst mod øst. Den estimerede naturtilstand er V (dårlig) med et beregnet naturtilstandsindeks på 0,42 og der er registreret én stjerneart og fem problemarter. Skive Kommune har beskrevet mosen som en højstaude-/rørsump med græsning/høslæt og en estimeret naturtilstand på IV (ringe). Der er fundet 10 stjernearter og naturtilstandsindekset er beregnet til 0,54.

Den lille sø er ifølge Skive Kommune en del af et større sø- og sumpområde i den sydlige ende af Grynderup Sø. Kommunen har i forbindelse med besigtigelsen i 2019 beskrevet søen som meget lavvandet med leret, blød bund. Der er en lav plantediversitet, men et rigt fugleliv. Begyndende hængesæk af knæbøjlet rævehale. Den estimerede naturtilstand er IV (ringe) og der er fundet tre stjernearter.

2.2.3 Skive Kommunes vurdering af det ansøgte

Skive Kommune har i afgørelsen bemærket, at reguleringsprojektet ønskes foretaget på en strækning, hvor vandløbet tidligere har haft sit forløb. Med de stillede vilkår er det kommunens vurdering, at engens og mosens nuværende tilstand hurtigt vil genoprettes uden en varig ændring i det tilstedeværende dyre- og planteliv.

Selvom projektet medfører risiko for sommerudtørring og tilgroning af den lille sø, hvorved den på sigt vil kunne vokse i rørsump eller hængesæk, er det kommunens vurdering, at den samlede naturtilstand ikke vil blive forringet som følge af projektet, ligesom betingelserne for det rige fugleliv fortsat vil være til stede. Kommunen har ved vurderingen heraf lagt vægt på, at der fortsat vil være åbne vandflader i sumpområdet.

Videre har Skive Kommune anført, at vandrende fisk som følge af det direkte udløb af Sæby Bæk til Grynderup Sø vil få en mere direkte opgangsmulighed ligesom smolt vil få en kortere passage til søen, når mosaikområdet syd for den planlagte strækning ikke skal passeres. Kommunen har vurderet, at reguleringsprojektet vil reducere vandstanden i Sæby Bæk med op til 10 cm, hvilket ifølge kommunen ikke vil få indflydelse på vandløbets miljømæssige tilstand. Sæby Bæk er ikke i risiko for sommerudtørring på grund af reguleringsprojektet.

Skive Kommune har desuden vurderet, at der med det ansøgte projekt bliver skabt et nyt levested for dyr og planter i den nuværende mosaik af naturtyper. Da eng- og mosearealerne er forholdsvist unge vil man på sigt endda opnå en naturmæssig fordel med flere forskellige typer af levesteder, der kan give området en større artsdiversitet.

Det er på baggrund af ovenstående Skive Kommunes samlede vurdering, at naturtypernes tilstand ikke forringes som følge af det ansøgte. Efter endt anlægsarbejde forventer kommunen, at områdets økologiske funktionalitet hurtigt bliver genoprettet, ligesom det genetablerede vandløb vil indgå som et nyt levested for dyr og planter.

2.2.4 Skive Kommunes vurdering i forhold til habitatbekendtgørelsen

Det fremgår af den påklagede afgørelse, at Skive Kommune har vurderet, at det ansøgte ikke væsentligt vil påvirke Natura 2000-område nr. 221, som er beliggende ca. 4,5 km mod nordøst, idet der er tale om et lokalt indgreb og områdets økologiske funktionalitet genoprettes hurtigt efter endt anlægsarbejde.

Skive Kommune har bemærket, at der i faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007, Håndborg om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV samt Forvaltningsplan for flagermus (2013) er registreret følgende bilag IV-arter i området: vandflagermus, sydflagermus, odder, markfirben, stor vandsalamander, spidssnudet frø, og strandtudse. Skive Kommune har ikke kendskab til andre bilag IV-arter i området.

Det er kommunens vurdering, at det ansøgte ikke vil påvirke yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter væsentligt, da genetableringen af vandløbet er et lokalt indgreb og efter endt anlægsarbejde vil områdets økologiske funktionalitet hurtigt genoprettes.

2.3 Klagens indhold

Klager har anført, at det ansøgte alene tilgodeser snævre, privatøkonomiske interesser, at det ikke er egnet til at sikre målsætningen om en god økologisk tilstand i Sæby Bæk ved udgangen af 2021, og at det vil medføre en markant negativ påvirkning af naturen i Område Syd til skade for de særligt ynglende fugle.

Klager har uddybet, at det ikke fremgår af afgørelsen eller projektbeskrivelsen i øvrigt, hvilke konkrete arealer, der p.t. ikke afvandes tilfredsstillende og i hvilke perioder den formodede spidsbelastning af Sæby Bæk måtte forekomme. Der er i forbindelse med det oprindelige vådområdeprojekt brugt mange ressourcer og penge, hvorfor det må forudsættes, at der med projektet er foretaget de nødvendige opmålinger og beregninger af vandføring, afvanding m.v. Det er derfor ifølge klager uhensigtsmæssigt, at en klage fra en lodsejer over manglende afvanding adskillige år efter projektets gennemførelse, kan medføre yderligere tiltag i beskyttet natur.

Klager har desuden anført, at Sæby Bæk er målsat til god økologisk tilstand senest ved udgangen af 2021. Den nuværende tilstand af vandløbet er ikke tæt på målopfyldelse og det ansøgte projekt, med 550 m kanaliseret vandløb, ringe fald og 2 årlige grødeskæringer, er ifølge klager ikke egnet til at sikre målopfyldelsen.

Det er klagers vurdering, at naturtilstanden i den lille sø i Område Syd vil blive negativt påvirket, hvor der i dag er et fint miljø med bl.a. ynglende klyder. Klager har i brev af 2. maj 2022 supplerende bemærket, at der i 2021 og 2022 er konstateret klyder i større antal i den sydlige del af Grynderup Sø. For at sikre at klyderne kan yngle i området, er det vigtigt at bevare en høj vandstand, da det yder beskyttelse mod angreb fra især ræve.

2.4 Skive Kommunes bemærkninger til klagen

Skive Kommune har i bemærkninger af 22. juli 2020 oplyst, at der i afgørelsen ikke er inddraget oplysninger om udgifterne forbundet med gennemførelse af det oprindelige vådområdeprojekt, hvorfor kommunen ikke har bemærkninger hertil.

Skive Kommune har bemærket, at der i ansøgningsmaterialet er foretaget konsekvensberegninger for vandløbet og Område Syd. Vandstandsforholdene, i den sydlige ende af Grynderup Sø og det tilhørende sumpområde, er ifølge kommunen bestemt af de stuvende vandstandsforhold fra Grynderup Sø og forholdene vurderes derfor at være uændrede efter gennemførelse af projektet.

I forhold til målopfyldelse i Sæby Bæk har Skive Kommune vurderet, at genetableringen af strækningen til Grynderup Sø vil give et mere direkte forløb mellem vandløb og søen, hvilket vil lette passage for vandrende fisk og fiskeyngel mellem de øvre dele af vandløbet og søen. Genetablering af Sæby Bæk vil ifølge kommunen tilføre området et nyt levested for dyr og planter og vil samtidig være en naturlig spredningskorridor for arter i vandløbet og det omkringliggende naturområde.

2.5 Oplysninger til sagen fra øvrige parter

To bredejere opstrøms Sæby Bæk, som er repræsenteret ved konsulent, er den 11. juli 2022 kommet med bemærkninger til sagen.

Lodsejerne har navnlig anført, at der er tale om et særligt tilfælde, der kan begrunde en dispensation, idet projektet skal afhjælpe afvandingsmæssige problemer for lodsejerne, herunder i form af afgrødetab, som er en uforudset følge af det i 2011 gennemførte vådområdeprojekt, hvor vandløbsstrækningen blev sløjfet.

Det er desuden lodsejernes opfattelse, at der er tale om et gennemarbejdet projekt indeholdende alle nødvendige beregninger, at den nuværende tilstand kun har eksisteret i omtrent ni år, hvorfor naturtilstanden ikke har kunnet nå at udvikle sig, og at naturtilstanden er dårlig/ringe på de omkringliggende arealer.

2.6 Nye oplysninger under sagens behandling

Skive Kommune har i e-mail af 13. december 2021, på forespørgsel herom fra sekretariatet for Miljø- og Fødevareklagenævnet, oplyst, at kommunen ikke har truffet en afgørelse efter miljøvurderingsloven i forhold til det ansøgte projekt.

Kommunen har henvist til, at sagsbehandlingen efter vandløbsloven og miljøvurderingsloven er sat i bero indtil der foreligger en endelig afgørelse om dispensation fra naturbeskyttelsesloven. Det er kommunens vurdering, at der ikke kan træffes afgørelse efter miljøvurderingsloven før der er meddelt en endelig dispensation fra naturbeskyttelsesloven.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets prøvelse

Det fremgår af § 11, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over. Det fremgår dog af forarbejderne til bestemmelsen,[5] at nævnet har mulighed for og efter omstændighederne pligt til at inddrage andre forhold end det, der er klaget over, f.eks. spørgsmålet om overholdelse af gældende EU-ret eller grundlæggende forvaltningsretlige grundsætninger.

Det følger endvidere af § 11, stk. 2, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse til de væsentligste forhold.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i denne klagesag fundet anledning til at behandle, om Skive Kommune skulle have foretaget en VVM-screening inden der blev meddelt dispensation fra naturbeskyttelseslovens 3.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har ikke taget stilling til sagens øvrige klagepunkter, jf. herved § 11 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnet har dog fundet anledning til at anføre en række forhold, som førsteinstansen vil skulle tage i betragtning i forbindelse med en fornyet behandling af sagen, se nærmere i afsnit 3.3.

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 1, må der ikke foretages ændring i tilstanden af vandløb eller dele af vandløb, der er udpeget som beskyttede af miljøministeren. Dette gælder dog ikke for sædvanlige vedligeholdelsesarbejder i vandløb.

Efter naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 2, kan der i særlige tilfælde meddeles dispensation fra forbuddet i § 3.

Derudover følger det af vejledning om naturbeskyttelseslovens § 3, at en kommune skal behandle en sag efter miljøvurderingsloven, inden kommunen kan meddele dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 3. [6] Det anførte i vejledningen er overensstemmende med VVM-direktivets artikel 2, stk. 1, hvor det fremgår, at et projekts indvirkninger på miljøet skal være vurderet, inden der gives tilladelse.[7] Videre følger det af 2. betragtning i direktivets præambel, at indvirkningerne på miljøet bør tages i betragtning på et så tidligt stadium som muligt i alle tekniske planlægnings og beslutningsprocesser. Dette er endvidere understreget af EU-domstolen i bl.a. sag C-201/02, Delena Wells, præmis 42, 50 og 51.

Det følger af miljøvurderingslovens[8] § 2, stk. 1, nr. 2, at loven finder anvendelse på projekter omfattet af bilag 1 og 2, jf. dog § 4. Videre følger af lovens § 15, stk. 1, at projekter, der kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet, ikke må påbegyndes, før myndigheden skriftligt har meddelt tilladelse til at påbegynde projektet efter en miljøvurdering af projektets indvirkning på miljøet.

Det fremgår af miljøvurderingslovens § 16, at projekter optaget på lovens bilag 2 ikke må påbegyndes, før myndigheden skriftligt har meddelt, at projektet ikke antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet, jf. § 21 (screeningsafgørelse).

Det følger af miljøvurderingslovens § 21, at myndigheden ved en screeningsafgørelse skal træffe afgørelse om, hvorvidt et projekt omfattet af bilag 2 er omfattet af krav om miljøvurdering og tilladelse. Ved vurderingen skal myndigheden tage hensyn til kriterierne i

miljøvurderingslovens bilag 6, herunder bl.a. projektets dimensioner og udformning, forurening og gener, projektets placering, den miljømæssige sårbarhed i de geografiske områder, der kan forventes at blive berørt, og arten af og kendetegn ved den potentielle indvirkning på miljøet.

Anlæg af vandveje, som ikke er omfattet af bilag 1, kanalbygning og regulering af vandløb, fremgår af miljøvurderingslovens bilag 2, punkt 10, litra f.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at Skive Kommunes afgørelse af 6. juli 2020 om dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til genetablering af Sæby Bæk med direkte udløb til Grynderup Sø lider af en væsentlig retlig mangel, hvorfor den ophæves og hjemvises til fornyet behandling.

Ved vurderingen har Miljø- og Fødevareklagenævnet lagt vægt på, at det ansøgte er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2, punkt 10, litra f. Derudover har nævnet lagt vægt på, at Skive Kommune ikke har truffet afgørelse om, hvorvidt projektet kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet, jf. miljøvurderingslovens § 21, forinden kommunen meddelte dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets øvrige bemærkninger

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at Skive Kommune i forbindelse med den fornyede behandling bør vurdere, hvorvidt en sænkning af vandstanden i Sæby Bæk, som følge af det ansøgte projekt, vil påvirke beskyttede naturtyper langs med vandløbet ud over de vurderede naturområder i dispensationen, som er den lille sø og den beskyttede eng og mose, hvor Sæby Bæk ønskes genetableret.

Nævnet bemærker videre, at kommunen bør foretage en nærmere vurdering af det ansøgte projekt i forhold til habitatbekendtgørelsens[9] § 10, stk. 1, nr. 1, jf. § 7, stk. 2, nr. 1, herunder særligt om en øget dræningseffekt i Område Syd og arealer, der ligger i forbindelse med Sæby Bæk kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for strandtuds.

3.4 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Skive Kommunes afgørelse af 6. juli 2020 om dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til genetablering af en strækning af Sæby Bæk således, at der kommer direkte udløb til Grynderup Sø på matr. nr. [A1] Bysted By, Nautrup m.fl. og hjemviser sagen til fornyet behandling i førsteinstansen.

[1] Lovbekendtgørelse nr. 1986 af 27. oktober 2021 om naturbeskyttelse.

[2] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

[3] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[4] <https://arealinformation.miljoportal.dk/html5/index.html?viewer=distribution>.

[5] Jf. bemærkningerne til § 11 i forslag L44 til Lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet (FT 2016-17).

[6] Miljøstyrelsen, Vejledning om naturbeskyttelseslovens §3 - beskyttede naturtyper, vejledning nr. 40, december 2019.

[7] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/92/EU af 13. december 2011 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet.

[8] Lovbekendtgørelse nr. 973 af 25. juni 2020 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) med senere ændringer.

[9] Bekendtgørelse nr. 2091 af 12. november 2021 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Sag:

20/08310

Dato:

12. juli 2022.

Emner:

NBL - beskyttede ...

Highlight: Vis/skjul highlight

Miljø- og Fødevareklagenævnet (<https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>) •
Nævnenes Hus • Toldboden 2 • 8800 Viborg • Tlf. nr.: 72 40 56 00 • CVR: 37795526 • mfkn@naevneneshus.dk
(<mailto:mfkn@naevneneshus.dk>)
Tilgængelighedserklæring (<https://www.was.digst.dk/mfkn-naevneneshus-dk>)